

Список використаної літератури

1. Шпаар Д. Рапс и сурепица /Д. Шпаар// Выращивание, уборка, использование. – М., 2007. – 320 с.
2. Мащенко О. Гайдено О. Ріпак: коли дотримання правил – гарантія якості. Ж.Агробізнес сьогодні. № 10, 2019.- С.64-65.
3. Доспехов Б. А. Методика полевого опыта (с основами статистической обработки результатов исследований): 5-е изд., доп. и перераб. – М. : Агропромиздат, 1985. – 351 с.

УДК 332.3

ЗЕМЛЕУСТРІЙ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ**Безвіконний П.В.**, кандидат с.-г. наук, доцент**М'ялковський Р.О.**, доктор с.-г. наук, доцент**Петрище О.І.**, кандидат с.-г. наук

E-mail: peterua@meta.ua

Подільський державний аграрно-технічний університет

Досі незважаючи на цілий ряд праць вітчизняних науковців сфера лісового господарства залишається однією із найменш реформованих. Одна із основних причин такого становища це концентрація реформ у сфері сільського господарства, а також складність правового і економічного регулювання використання земель відведених під потреби лісового господарства. Поряд із виробництвом важливої продукції для населення лісове і сільське господарство об'єднують проблеми активного вилучення земель для громадської та господарської забудови. Власне землі відведені або використані під забудову є найбільш привабливим джерелом інвестування та розвитку відповідних територій. Нині все більш активніше під забудову використовують землі лісогосподарського призначення (лісогосподарські землі).

Практика використання земель лісогосподарського призначення є не просто складною та неоднозначною, але й суттєво стримує їх збалансоване використання. Зумовлено це, насамперед, тривалою нормативно-правовою та науковою дискусією щодо тлумачення основних понять, порядку та особливостей їх використання і привласнення. Недосконалість законодавства з питань розвитку лісового господарства та використання лісогосподарських земель базується на різному тлумаченні основних категорій та понять в Земельному та Лісовому кодексі України.

Дедалі більше розвиток економіки України залежить від рівня економічної ефективності використання природних і, насамперед, земельних та лісових ресурсів. Власне, поєднання земельних і лісових ресурсів

найбільшою мірою проявляється на землях лісогосподарського призначення. Втім використання лісогосподарських земель на сьогодні характеризується надмірним антропогенним навантаженням та значним погіршенням якісних характеристик як земельних ресурсів, так і лісових екосистем. Тривала і надмірна експлуатація земель лісогосподарського призначення призвела не лише до погіршення їхнього стану, але й до розбалансування їх структури. Наслідком цього, з одного боку, є невідповідність площ лісогосподарських земель природно-збалансованим показникам, а з іншого боку – економічно доцільним площам. Складною залишається ситуація і щодо дотримання вимог екологічно безпечного використання лісогосподарських земель, яка поглиблюється проблемами, пов'язаними із їх охороною та збереженням.

Нераціональне лісогосподарське користування призводить не лише до зменшення площ лісових земельних ділянок, але й до зміни структури ґрунтів, їх переущільнення, водопроникності, аераційної здатності тощо. Все це веде до відповідних негативних екологічних наслідків, насамперед для якості земель. Загалом стан земель лісогосподарського призначення Житомирської області характеризується високим, а подекуди надмірним рівнем господарського освоєння, а також нерівномірним лісогосподарським освоєнням. В області є території, які зазнають постійного небезпечного впливу природних процесів та явищ.

Велика роль у збалансованому використанні лісогосподарських земель належить організаційно-правовому забезпеченню, яке спрямоване на зменшення площ деградованих, малопродуктивних лісогосподарських земель та земель виведених із використання в сільському господарстві і промисловості тощо.

Сьогодні, критичний стан ґрунтів через розвиток деградаційних і, особливо, ерозійних процесів спонукає до нарощування обсягів лісорозведення, а також заліснення малопродуктивних земель та земель, виведених із використання в сільському господарстві і промисловості. Покращити їх стан можна через більш активне застосування ресурсо- і енергозберігаючих технологій та форм лісогосподарського землекористування.

Охорона земель лісогосподарського призначення включає не лише збереження їхнього якісного стану та необґрунтованого вилучення для інших цілей, але й захист від шкідливого антропогенного впливу, зростання продуктивності земель лісогосподарського призначення та забезпечення особливого режиму земель з метою виконання ними відповідних природоохоронних цілей.

Особливо складною нині залишається проблема охорони ґрунтів не лише під лісовими, але й під іншими земельними угіддями. До певної міри вирішити цю проблему можна за допомогою встановлення та законодавчого закріплення регламентів щодо допустимих нормативів антропогенного навантаження на землі та ліси та відповідної міри відповідальності за їх порушення.

В організаційно-правовому плані для забезпечення збалансованого використання земель лісогосподарського призначення необхідно обґрунтувати три основні групи відповідних вимог: нормування; стандартизацію та

паспортизацію. При цьому система стандартизації в галузі охорони земель та лісів вимагає розробки нових стандартів щодо якості лісів та земель та їх збалансованого використання для лісогосподарських цілей. В той час як система нормування охорони земель та лісів повинна базуватися на розробці нормативів екологічної безпеки землекористування; рівні деградації земель та лісів; рівні забруднення земель та лісів, а також виробничих нормативах щодо експлуатації земель лісогосподарського призначення.

Паспортизація земель та ґрунтів повинна не лише фіксувати існуючий якісний та кількісний екологічний та правовий стан та статус земель і лісів, але й дозволений, або, навпаки, заборонений перелік робіт на даній лісовій ділянці навіть в рамках її лісогосподарського землекористування.

При охороні лісу необхідно забезпечити не просто збереження його корисних властивостей, але й їх покращення, а також забезпечити мінімальний негативний вплив на ліси забруднюючих речовин, шкідників та хвороб. При цьому стан навколишнього природного середовища, принаймні не повинен погіршуватися як і стан здоров'я людей. Існують також і спільні цілі та завдання охорони лісів та земель лісогосподарського призначення. До них слід віднести:

- забезпечення самовідновлюючої здатності лісів та земель;
- покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я людей;
- створення комфортних умов роботи;
- підвищення продуктивності лісів та земель;
- покращення якісного стану земель, ґрунтів та лісів тощо.

На цій основі слід встановити платність не лише використання лісів, але й використання земель лісогосподарського призначення, а також відновлювати та покращувати їхні природні властивості.

В рамках організаційно-правового забезпечення збалансованого використання лісогосподарських земель держава повинна виконувати одразу кілька основних функцій, а саме регулюючу та контролюючу.

УДК 631.95:633.88

БИОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ СТРУКТУРИ УРОЖАЮ РОЗТОРОПШІ ПЛЯМИСТОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ СІВБИ І ШИРИНИ МІЖРЯДЬ

Безвіконний П.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Тарасюк В.А., кандидат с.-г. наук, асистент

E-mail: peterua@meta.ua

Подільський державний аграрно-технічний університет

Площі під цінними лікарськими рослинами сьогодні дуже незначні та не розширюються. Цей факт зумовлений різними чинниками, але найголовніший – недосконалі технології вирощування цих специфічних культур. Актуальними залишаються питання строків, способів сівби і норм висіву насіння. Крім того,